

Intenzív heti kurzus- vagy a kevesebb néha több?

Urbanovics Anna¹ – Sasvári Péter²

Link: <http://doi.org/10.13140/RG.2.2.34757.60644>

Bevezetés

A projekt heti, intenzív heti kurzusok hirdetése nem ismeretlen fogalom sem külföldi, sem magyar egyetemeken. Alapvetően tömbösített, nagyobb szervezett óramennyiséget jelöl, melyet a szemeszter bizonyos időszakára hirdetnek meg.

Általában azt láthatjuk, hogy elsősorban:

- módszertani (pl. statisztikai alapismeretek),
- egy-egy szoftver megismerését célzó (pl. SPSS; Matlab; STATA),
- készségfejlesztő (pl. prezentációs technikák),
- idegen nyelvi oktatás cserehallgatóknak,
- nemzetközi tekintetben jól meghatározható sláger téma köré szervezik ezeket a kurzusokat.

Jelen tanulmány a Budapesti Corvinus Egyetem (BCE) egyik hallgatójával való beszélgetés során formálódott, az ő gondolatait pedig nemzetközi kutatásokban is bizonyított, külföldi és hazai egyetemek jó gyakorlatain keresztül kívánja ismertetni.

A **projekt heti kurzusok** általában tehát 1-3 hét alatt lezajló, intenzív és tömbösített munkaórát igénylő, többnyire választható kurzusok formájában kerülnek megszervezésre. Láthatjuk, hogy az egyetemek kutatási profiljától függetlenül számos esetben megtalálhatjuk ezeket a kurzusokat, valamint külföldi egyetemeken a téli és nyári iskolák kurzusai hasonló tematikában és célkitűzésekkel valósulnak meg.

1. Budapesti Corvinus Egyetem projekt heti szabadon választható kurzusainak működési rendje

A BCE Magyarországon az egyik legkiemelkedőbb társadalomtudományi egyetem. Mind kutatási profiljaikban, mind nemzetköziesítési folyamataikban, mind képzési módszertanukban és szakjainak tematikájában igyekeznek a külföldi, főleg nyugati nemzetközileg is elismert egyetemek jó gyakorlatait implementálni. Ezzel olyan versenyképes lehetőségeket kínálnak hallgatóiknak, mely bizonyítható eredményeket hoz tanulmányi és tudományos versenyeken, projekteken, és tudományos teljesítményekben. Az egyetem számos akkreditációs program tagja, kiterjedt nemzetközi mobilitási lehetőségekkel és partnerhálózattal rendelkezik nem csak európai, de a legismertebb Európán kívül intézményeket is becsatornázza, együttműködve ezekkel. Ezért a kurzusaik és képzéseik tematikájában prioritásként kezelik a nemzetközi szakirodalomra, nemzetközileg elismert módszertanra és nemzetközi oktatókra (vagy magyar oktatók, de külföldi tudományos tapasztalatokkal) való építkezést, a mobilitást és kredit elismerést segítőket.

A BCE számos nemzetközi hallgatót fogad mind rendes képzési, mind nemzetközi mobilitási programokon belül, ezért kiemelten fontos, hogy a lehető legkevesebb vizsgaidőszakban teljesítendő kollokviumot vagy szóbeli vizsgát hirdessenek. Ez azt is jelenti egyben, hogy a szemeszter során intenzív órai munka alapján kapnak a hallgatók érdemjegyeket és a gyakorlati oktatás előtérben van.

¹ E-mail: anna.urbanovics@gmail.com

² E-mail: petersasvariphd@gmail.com

A projekt heti szabadon választható kurzusok is ezen célkitűzések jegyében kerülnek meghirdetésre. A legtöbb ilyen kurzus 3-6 ECTS kredit értékben, az őszi szünet, vagy tavaszi szünet utáni első hétben zajlik. A hallgatóknak ilyenkor a szemeszter során tradicionális keretek között meghirdetett kurzusai elmaradnak általában. A projekt heti szabadon választható kurzusokat a rendes tantárgy felvételi időszakban szükséges felvenni a Neptun rendszerben.

Struktúra szerint:

- csak a 9. projekt héten lesznek órák,
- a szorgalmi időszak 1-8 oktatási heteiben órarend szerinti órák és 9. héten tömbösített órák is lesznek,
- a szorgalmi időszak 9. hetében tömbösített órák és ezt követően a szorgalmi időszak 10-13 oktatási heteiben órarend szerinti órák lesznek,
- a szorgalmi időszak minden oktatási hetében órarend szerinti órák lesznek és a 9. projekt héten is lesz óra

A BCE Sociology MA szakon tanuló hallgatóknak kínált kurzusok címei:

- Practical Dynamic Programming with Applications in Economics (3 ECTS)
- International Trade and Development (4 ECTS)
- Introduction to Game Theory (6 ECTS)
- Future of Redistribution (6 ECTS)
- Portfolio Construction and Risk Management (3 ECTS)
- Mechanism Design in Matching Markets (6 ECTS)
- Political Economy of Post-Communist Transition in Central and Eastern Europe (6 ECTS)
- Capital, Labor and Power in the Age of Automation (6 ECTS)
- Trade Wars and Globalization (3 ECTS)

Felvett kurzus az órarendben az alábbi módon jelenik meg.

	Hétfő 11/4	Kedd 11/5	Szerda 11/6	Csütörtök 11/7	Péntek 11/8
08:00	08:00 - 13:10 [Óra] Trade Wars and Globalization (7VG32NBKC9M) - E-P - (Változó, lásd bővebb órarendi információ) Páratlan hét (Szegedy-Maszák Ildikó) (C VIII.ea.)	08:00 - 13:10 [Óra] Trade Wars and Globalization (7VG32NBKC9M) - E-P - (Változó, lásd bővebb órarendi információ) Páratlan hét (Szegedy-Maszák Ildikó) (C VIII.ea.)	08:00 - 13:10 [Óra] Trade Wars and Globalization (7VG32NBKC9M) - E-P - (Változó, lásd bővebb órarendi információ) Páratlan hét (Szegedy-Maszák Ildikó) (C VIII.ea.)	08:00 - 13:10 [Óra] Trade Wars and Globalization (7VG32NBKC9M) - E-P - (Változó, lásd bővebb órarendi információ) Páratlan hét (Szegedy-Maszák Ildikó) (C VIII.ea.)	
09:00					
10:00					
11:00					
12:00					
13:00					
14:00					

1. ábra: Intenzív heti kurzus és a Neptun

Ebből jól látszik, hogy valóban intenzív munkaórát jelent, négy nap alatt 24 akadémiai órányi mennyiségben. Ez megegyezik azzal a mennyiséggel, ami a 12 hét 1 alkalom/ hét struktúra adna.

2. Projekt heti kurzusok módszertani sajátosságai

Érdemes az intenzív heti kurzusok tanmenetbe való illesztésének lehetőségét a hallgatói tapasztalatok szempontjából is megvizsgálni. Scott (2003) kvalitatív elemzése úgy találta, hogy a hallgatók egyértelműen az intenzív heti kurzusokat részesítik előnyben, de csak bizonyos kulcstényezők megléte esetén. Ezek hiánya könnyen fájdalmasan unalmassá tehetik a kurzusokat.

1. táblázat: Nemzetközi példák az intenzív kurzusokat hirdető intézményekről

Sorszám	Intézmény neve	Ország	Kurzus címe
1	Bonn-Cologne Graduate School of Physics and Astronomy	Németország	Quantum Technologies ³
2	Bonn-Cologne Graduate School of Physics and Astronomy	Németország	The flow of entropy in solids ⁴
3	Deakin University	Ausztrália	Engineering Intensive Week for Cloud Campus students ⁵
4	European Spatial and Planning Network (ESDP) ⁶	Több ország	Intensive Programme ⁷
5	Queen's University Faculty of Health Sciences	Kanada	Intensive weeks (módszertan és könyvtárhasználat) ⁸
6	University of Cologne	Németország	Reactions and targets for low-energy nuclear physics experiments ⁹
7	University of Southern Queensland	Ausztrália	Master of Business Administration Master of Project Management ¹⁰

3 Intensive Week Course Quantum Technologies, <https://www.oscar.uni-bonn.de/eventsfolder/intensive-week-2019>

4 Intensive Week Course The flow of entropy in solids, [http://gradschool.physics.uni-koeln.de/Dokumente/Intensive Week CondMatter 2019 2 small.pdf](http://gradschool.physics.uni-koeln.de/Dokumente/Intensive%20Week%20CondMatter%202019%202%20small.pdf)

5 Engineering Intensive Week for Cloud Campus students, <https://www.deakin.edu.au/engineering/engineering-intensive-week>

6 ESDP Partner intézetek: Katholieke Universiteit Leuven (Belgium), Università degli Studi Mediterranea di Reggio Calabria (Olaszország), TU Berlin (Németország), National Technical University of Athens (Görögország), University College London (Egyesült Királyság), Universidade de Aveiro (Portugália), Cardiff University (Egyesült Királyság), University of Newcastle upon Tyne (Egyesült Királyság), Università di Milano Bicocca (Olaszország), Harokopio University of Athens (Görögország), Politecnico di Torino (Olaszország), Universiteit Utrecht (Hollandia), KTH-Royal Institute of Technology (Svédország), Middle East Technical University of Ankara (Törökország), Universitat de Barcelona (Spanyolország), Politecnico di Milano (Olaszország), Coventry University (Egyesült Királyság), WU (Wirtschaftsuniversität Wien) (Ausztria), Universität Wien (Ausztria), Universitat Autònoma de Barcelona (Spanyolország), Lulea University of Technology (Svédország), Universiteit Van Amsterdam (Hollandia), Technical University of Kenya (Kenya), Università degli Studi di Napoli (Olaszország), Università degli Studi di Salerno (Olaszország)

7 Intensive Programme General Information, <https://esdp-network.net/intensive-programme-general-information>

8 HQ Programs Intensive Weeks, <https://healthsci.queensu.ca/hqprograms/programs/doctor-philosophy-health-quality/intensive-weeks>

9 BCGS Intensive Week Course, <https://www.ikp.uni-koeln.de/students/intensive-week-2019/>

10 Postgraduate intensive workshops, <https://www.usq.edu.au/current-students/academic/residential-schools/postgrad-intensive-workshops>

A kulcstényezők tekintetében az egyik legfontosabb az oktató személyiségéhez, professzionalitásához kapcsolódó tulajdonságok köre:

- *Lelkesedés:* a hallgatók azokat az oktatókat kedvelik, akik lelkesedéssel, már-már szenvedéllyel adják át az oktatott kurzus témáját. Az oktató lelkesedése könnyen átragad a hallgatóra, aki ezáltal több energiát hajlandó a tanuláshoz szentelni, végső soron fontosabbá és jelentőségteljesebbé téve az adott kurzust;
- *Tudás, tapasztalat és jó kommunikációs készségek:* az oktató tárgyi tudása és a kurzus témájának ismerete nem feltétlenül elégséges, a hallgatók jobban értékelik a tárgyi tudás mellett felhalmozott gyakorlati tapasztalatot. Az oktatónak életre kell keltenie tárgyát, képesnek kell lennie arra, hogy elmagyarázza annak jelentőségét, mindezt érthető és érdekes megfogalmazásban.
- *Hajlandóság a tanulásra és a konzultálásra:* a hallgatók az olyan oktatókat kedvelik, akik hajlandóak kilépni a tudás egyedüli letéteményesének szerepéből és társsá, a tanulási folyamat részesévé válni, meghallgatván a hallgatók véleményét, ötleteit, teret engedvén nekik a kurzus menetének alakításában, a beadandó feladatok meghatározásában, még akár a kurzus tematikájának módosításában is.
- *Hallgatói orientáció:* a megkérdezett hallgatók közül sokan úgy érzékelték, hogy a legtöbb oktató az oktató-hallgató viszonyt feleslegesnek tekinti, ezzel azt a benyomást keltvén, hogy a hallgató nem fontos, szerepe jelentéktelen. Az oktató erősítheti a hallgatók tanulási élményét az intenzív heti kurzusokon, ha érezteti, hogy minden egyes hallgatóval törődik a kurzus folyamán.

Az **olyan oktatási módszerek felhasználása kerül előtérben** az intenzív heti kurzusok során, amelyek kreativitásuk és változatosságuk által fenn képesek tartani a hallgatók motivációját és érdeklődését:

- *Aktív tanulás:* a hallgatók egyhangúan hangsúlyozták az aktív tanulás fontosságát. A hallgatók már bizonyos szintű előzetes tudással érkeznek a kurzusra, minél aktívabban tudnak részt venni a kurzus anyagának elsajátításában, annál gyorsabban és hatékonyabban épülnek be a kurzus által adott ismeretek a meglévő tudáskészletükbe.
- *A csoporttársak közötti interakció és a téma megvitatása:* az egyik legfontosabb oktatási módszer következetes alkalmazása a csoporttársak közötti interakció és a tananyag kis és nagyobb csoportokban történő megvitatása. A hallgatók elmondása szerint az interakció növelte érdeklődésüket a téma iránt, és azáltal tette lehetővé a hatékonyabb tanulást, hogy az interakció révén szóban is megfogalmazhatták a témával kapcsolatos véleményüket.
- *A téma mélységi áttekintése a széles körű információátadás helyett:* mivel a tanulási folyamat gyorsabb az intenzív heti kurzusokban, az oktatónak összeszedetten és könnyen követhetően kell előadni a kurzus anyagát. Kevesebb téma mélységi áttekintése hasznosabb, mert a túl sok tématerület érintése és a látszólag lényegtelen, nagy mennyiségű információ tanulása túlterheléssel jár és megnehezíti a megtanult anyag későbbi felidézését és alkalmazását.

A hatékony intenzív heti kurzusok sikeréhez szükségesek a megfelelő tantermi és csoporttársak közötti körülmények is:

- *Csoporttársak közötti kapcsolatok:* a hallgatók fontosnak tartják, hogy az oktató segítse elő a szoros kapcsolatot mind a hallgatók között, mind pedig a hallgatók és az oktató között a bizalom és a részvétel szintjének növelése érdekében.
- *Hangulat és közérzet a tanórán:* a nyugodt tantermi légkör jelentősen javítja az intenzív heti kurzusok tanulási élményét a hallgatók szerint. Ennek elérése érdekében az oktatónak törekednie kell a támogató, előítéletektől mentes tantermi légkör kialakítására.

Az intenzív heti kurzusok teljesítményértékelési gyakorlata is eltér a hagyományos féléves kurzusok teljesítményértékelésétől:

- *A beadandó feladatokat illetően:* a kisebb, rövidebb idő alatt teljesíthető feladatokat részesítik előnyben a hallgatók. A hallgatóknak időre van szükségük, hogy a kurzus anyagát elsajátítsák, a túl sok feladat ennek teljesítését akadályozza.
- *Vizsga:* az intenzív heti kurzusok hallgatói elutasítják a hagyományos teszt-jellegű vizsgákat, mert megítélésük szerint azok inkább magolásra ösztönöznek. Ehelyett esszé-jellegű vizsgákat javasolnak, amelyekben jobban bemutatathatják a tudásokat, vagy akár gyakori rövidebb tesztek. A teljesítményértékelés egyéb módjai is felmerültek, mint például a csoport-projekt, vagy az órai prezentáció.

Ha ezen kulcstényezők jelen vannak az intenzív kurzusokban, számos szempontból a járulhatnak hozzá annak sikerességéhez. A **fókuszált, megszakítatlan tanulás** lehetővé teszi a hallgatók számára, hogy mélyebben elmerüljenek a témában, és ne kelljen más tárgyra is figyelmet fordítaniuk, esetleg rangsorolni az egyes kurzusok fontossága között, ami elsősorban a hagyományos kurzusok esetében fordul elő. **Az adott téma mélyebb megvitatása** szintén a tananyag hatékonyabb elsajátítását segíti elő, ahogyan egy hallgató fogalmazott, kevésbé valószínű, hogy egy intenzív kurzuson olyasmi hangzik el, hogy "ezzel ma nem foglalkozhatunk, mert nincs rá elég idő." Mivel az intenzív kurzusokon **a hangsúly az alapvető fogalmakra** helyeződik, a hallgatóknak nem kell redundáns, vagy a kurzus témájától távolabb eső kérdésekkel foglalkozniuk. A fenti tényezőknek köszönhetően a hallgatók **jobban memorizálható tanulási élményről** számolnak be, amely hosszabb távon tudáskészletük része marad, és alapot ad ismereteik további gyarapításához. Az intenzív heti kurzusok további előnye, hogy a mélyebb kapcsolatok, a bajtársiasság és a közösségi érzés kialakítása révén hozzájárul **a csoporttársak közötti kapcsolatok és a tanórák hangulatának javulásához** is. Mindezen tényezők együttesen azt eredményezik, hogy a hallgatók úgy érzik, az intenzív heti kurzusokon **jobb tanulmányi teljesítmény** elérésére képesek, mint a hagyományos, egy szemeszteren át tartó kurzusokon.

3. Következtetések, javaslatok

A Nemzeti Közszolgálati Egyetem (NKE) minden képzése és szakja kínál olyan kurzusokat és tantárgyakat, melyeket az intenzív /projekt hét keretein belül innovatív oktatási módszerekkel meg lehetne oldani. Tipikusan ilyenek a módszertani, és egy-egy specifikus kérdésre koncentrálnó tárgyak, melyek oktatása intenzív formában akár hozzáadott értéket is teremthetne az intézmény hallgatói számára. A külföldi hallgatók igényeit is jobban kielégítené, valamint a magyar hallgatók elé állított tanulmányi követelményeket és terheket csökkenthetné, átstrukturálhatná, ha a szabadon választható kurzusaikat nem a vizsgaidőszakban kollokvium vagy szóbeli vizsga által, hanem a félév közben órai tevékenységekkel tudnák teljesíteni. Ez különösen fontos egy olyan egyetemen, ahol a hallgatóknak átlagosan 9-10 különböző tantárgyat kell teljesíteni félévenként. A megszokottól eltérő tanulási élmény, az interaktív feldolgozása egy-egy témának csoportmunka, projektfeladatok, beadandó esszék, önálló kutatás, önálló multimédia tartalomkészítés, szimulációs gyakorlat formában való feldolgozása elmélyíthetné, a hallgatóhoz közelebb hozhatná adott tananyagot, a munkája során jól használható készségeket erősíthetné bennük (vitakultúra, prezentációs készség, önálló feladat- és problémamegoldás, csoportmunka, önálló kutatás és elemzés).

Mindezen hozadékokat és lehetőségeket mérlegelve érdemes az NKE oktatóinak is elgondolkodni azon, hogy melyik kurzusokat és milyen formában tudnák meghirdetni egy-egy intenzív kurzus keretében.

Felhasznált irodalom

Scott, P. A. 2003. Attributes of high-quality intensive courses. *New Directions for Adult and Continuing Education* 97: 29–38

John V. Kucsera & Dawn M. Zimmaro (2010): Comparing the Effectiveness of Intensive and Traditional Courses, *College Teaching*, 58:2, 62-68